

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาและอนุรักษ์พันธุ์ปลาน้ำจืด อ้นเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกระบี่

ข้อมูล ณ วันที่ 30 มกราคม 2569

ความเป็นมา : สืบเนื่องมาจากเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2543 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ไปยังหมู่ที่ 3 บ้านปากคลอง ตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ "...ให้กรมประมงพิจารณาจัดตั้งหน่วยเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อเพาะพันธุ์ปลาแก้วและปู นำไปส่งเสริมช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่..." กรมประมงได้สนองพระราชเสาวนีย์จัดตั้งโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาและอนุรักษ์พันธุ์ปลาน้ำจืด อ้นเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกระบี่ ขึ้นในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทุ่งทะเล หมู่ที่ 3 บ้านปากคลอง ตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และแล้วเสร็จสามารถเข้าดำเนินการได้ในเดือนกรกฎาคม 2546 ในการดำเนินงานตามโครงการฯ ได้กำหนดกิจกรรมหลักไว้ 5 ประการ ดังนี้ 1. ผลิตและปล่อยพันธุ์ปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติ 2. การสำรวจ ติดตามและประเมินผลการปล่อยพันธุ์ปลาในธรรมชาติ 3. การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด 4. การเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรปูและปลาชายเลน 5. การศึกษา ทดลอง วิจัย เพื่อพัฒนาการเพาะเลี้ยงปูและสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญ

ต่อมาในปี 2551 ราษฎรหมู่ที่ 2 3 6 และหมู่ที่ 10 ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติสึนามิได้ขอความช่วยเหลือจากนายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ที่ปรึกษาสำนักพระราชวัง เพื่อให้มีการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำโดยสำนักพระราชวัง สำนักพระราชวังได้ให้กรมประมงพิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมเบื้องต้น และในปีถัดไปให้กรมประมงพิจารณาให้การสนับสนุน

ในปัจจุบันกรมประมงได้ทำการสอบถามความต้องการพันธุ์สัตว์น้ำของเกษตรกรในพื้นที่พบว่าเกษตรกรมีความต้องการพันธุ์ปลาแก้ว สำนักงานประมงจังหวัดกระบี่จึงได้ดำเนินการส่งเสริมการเลี้ยงปลาแก้วในกระชังแก่เกษตรกรในพื้นที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มผลผลิตพันธุ์ปลาในแหล่งน้ำธรรมชาติ
2. เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง และสร้างจิตสำนึกแก่ราษฎรในการพัฒนาและอนุรักษ์สัตว์น้ำร่วมกับปลาชายเลน
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังให้แก่ราษฎร ในบริเวณโครงการ

เป้าหมาย

1. ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ จำนวน 15,000,000 ตัว
  - ปล่อยพันธุ์ปูม้าและปูทะเล จำนวน 15,000,000 ตัว
2. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง จำนวน 30 ราย
  - ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงปลาแก้วชาวในกระชัง

ตัวชี้วัด

1. กิจกรรมผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ
  - เชิงปริมาณ : ผลิตพันธุ์ปูทะเลเพื่อปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน 15,000,000 ตัว
  - เชิงคุณภาพ : ทรัพยากรสัตว์น้ำในแหล่งน้ำมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น
2. กิจกรรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง
  - เชิงปริมาณ : เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการประมง จำนวน 30 ราย
  - เชิงคุณภาพ : เกษตรกรมีผลผลิตสัตว์น้ำเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 (ปีงบประมาณ 2568 เกษตรกรมีผลจับสัตว์น้ำเฉลี่ย 103.73 กิโลกรัม/ราย สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ 18,672 บาท/ราย)

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาและอนุรักษ์พันธุ์ปลาน้ำจืด อ้นเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกระบี่
2. สำนักงานประมงจังหวัดกระบี่

งบประมาณ 299,100 บาท

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	หน่วยนับ	แผน	ผล	%
ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	พันธุ์ตัว	15,000	4,540	30.27
- ปล่อยพันธุ์ปูทะเลบริเวณท่าเรือสะพานลิง ท่าเรือปากคลอง (ศูนย์ฯ ปู)				
ถ่ายทอดความรู้	ราย	30	0	0
- การเลี้ยงปลาแก้วในกระชัง (ปจ.กระบี่)				

ผลการเบิกจ่าย

งบประมาณ	ได้รับ 100 %	เบิกจ่าย	ร้อยละเบิกจ่าย
ตามแผนรวม	299,100	57,665	19.28
แยกรายหน่วยงาน			
ศูนย์ฯ ปู	213,000	57,665	27.07
ปจ.กระบี่	86,100	0	0